

Klanken uit de priesterraad (G)

Bijeenkomst 14 oktober 2024

* Bespreking nota over casueel en offeranden.

Annelien Boone en Bart Vercauteren geven toelichting bij de nota met een nieuwe regeling naar aanleiding van het feit dat de fiscus niet langer de forfaitaire regeling toekent.

In de toekomst wordt er gewerkt naar een grotere consensus tussen de verschillende bisdommen (op vandaag zijn er grote verschillen).

Na de toelichting en bespreking wordt de nota door de priesterraad gunstig geadviseerd.

De nota wordt nog voorgelegd aan het diaconaatsteam.

Begin november wordt hij gecommuniceerd naar alle betrokkenen. De priesterraad geeft het advies om de communicatie met heel veel zorg te doen, het gaat om een grote hervorming (er wordt naderhand beslist de kans te geven te reageren via on line-meetingen).

* De priesterraad wordt gehoord in een aantal dossiers i.v.m. het onttrekken aan de eredienst en opheffen van een aantal kerken.

* Stefaan Franco, diocesaan verantwoordelijke voor de priesteropleiding, geeft wat info over de diaken- en priesteropleiding.

In het totaal zijn er in het Johannes XXIII-seminarie in Leuven tien seminaristen, waarvan drie van het bisdom Brugge.

Er zijn vier permanent diakens in opleiding.

Dit jaar zijn geen aanvragen binnengekomen noch voor de priesteropleiding, noch voor de diakenopleiding.

* We brachten een bezoek aan de vleugel in het voorgebouw van het Grootseminarie waar de werken in het nieuwe seminariehuis in een

eindfase zitten. Dit is de reden waarom de priesteraad deze keer bijeenkwam in het Grootseminarie.

* Prof. Didier Pollefeyt (KU Leuven) gaf naar aanleiding van het thema 'Hoe omgaan met macht in de kerk' een uiteenzetting met als titel: 'Misbruik in de kerk: het daderperspectief. Ethische en theologische overwegingen over kwaad, vergeving en het onvergeeflijke'.

Het artikel in bijlage is een weergave van zijn uiteenzetting.

In een van de volgende bijeenkomsten zal de priesteraad verder over dit thema reflecteren.

Bijeenkomst 20 november 2024

* We blikken terug op het referaat van prof. Didier Pollefeyt (14 oktober).

Bij wijze van inleiding geeft Bart Lagrange een aanvulling vanuit het artikel van prof. Didier Pollefeyt in *Collationes* (1998): 'Intimiteit in de pastoraal. Ethische kanttekeningen bij het gebruik van macht binnen de pastorale begeleiding. <https://theo.kuleuven.be/pollefeyt/IT/it12-intimiteit-in-de-pastoraal.pdf>

Hoe in de toekomst machtsmisbruik voorkomen.

1. In de vorming van pastores aandacht schenken aan het onderwerp.
2. Pastores aanmoedigen een eerlijk gesprek te voeren met zichzelf.
3. Investeren in intieme vriendschapsrelaties buiten de pastorale context.
4. Belang van het beluisteren van ervaringsverhalen.
5. Het belang van geestelijke begeleiding.

Iemand wijst op het belang van vorming conflict-hantering, want conflicten zijn dikwijls het gevolg van machtsmisbruik. Zijn de dekens daartoe voldoende opgeleid?

De machtspositie is op zich geen fout, wel een realiteit. Hoe gaan we ermee om?

Zou het niet nuttig zijn verder na te denken over de theologie van het ambt/wijding?

Sommige collega's hebben het moeilijk om zich te positioneren in een geseculariseerde samenleving. Voor velen behoort de priester niet langer tot hun leefwereld.

Het is belangrijk een gezond onderscheid te maken tussen wie je bent als persoon (privé) en de functie die je bekleedt.

Heel wat conflicten ontstaan naar aanleiding van liturgische vieringen: ga je als priester mee in de vraag van mensen of houden we vast aan onze liturgische voorschriften ?

Deze spanningen vormen geen goed klimaat voor priesterroepingen.

Is het wenselijk het thema 'machtsmisbruik als element van klerikalisme' verder uit te diepen in de priesterraad?

Algemeen wordt gesteld dat het noodzakelijk is aandacht te blijven schenken aan deze thematiek, vooral aan alles wat aanleiding kan geven tot machtsmisbruik.

Het zou goed zijn dat celibatairen zich een kritische spiegel voorhouden o.a. via geestelijke begeleiding, supervisie, coaching, Goede boeken over deze thematieken: 'Verzwegen wonden' van Wunibald Müller en 'Hoe we liefhebben. Vorming tot celibatair leven' van John Mark Falkenhain (vertaling: Stefaan Franco).

De focus ligt best op hoe kunnen we daaraan iets doen, om ons niet te verliezen in de complexiteit van het thema, dat best bekeken wordt ook vanuit gedragswetenschappelijke hoek (externen).

Misschien als thema voorzien voor een theologisch-pastorale studiedag? Er wordt opgemerkt dat er in de ruime samenleving veel interesse is voor de problematiek.

Sinds twee jaar is een werkgroep actief vanuit verschillende sectoren onder leiding van Eddy Lagae: 'Commissie integer pastoraal handelen'. Nu voornamelijk literatuurstudie, maar ook met de bedoeling aanbevelingen te doen.

* Wat leeft er in de Priesterraad over woord- en gebedsdiensten op zondag in voorbereiding op een reflectieproces in de beleidsploeg en de dekenvergadering?

Er werd in bepaalde streken van ons bisdom al geëxperimenteerd met weinig succes. Het is een proces dat zich voornamelijk voltrekt in uitdovende geloofsgemeenschappen.

In de bisdommen die ervaring hebben met woord- en gebedsdiensten op zondag worden deze geleidelijk afgebouwd: de groepen verkleinen en verouderen en de jongeren zoeken meer aansluiting bij een eucharistieviering.

Vanuit het beleid wordt gekozen voor parochieknooppunten. Zullen woord- en gebedsdiensten op zondag deze dynamiek niet afremmen of tegengaan?

Zullen we de gevormde gebedsleiders die eventueel zullen voorgaan in deze woord- en gebedsdiensten op zondag ook niet nodig hebben om een verzorgde liturgie te voorzien in de parochieknooppunten?

De vraag naar woord- en gebedsdiensten op zondag komt vaak voor uit de bezorgdheid om lokale gemeenschappen niet los te laten. Kunnen woord- en gebedsdiensten op zondag ook een nieuwe impuls geven aan lokale gemeenschappen?

Iemand verwoordt de zorg dat in de toekomst enkel nog eucharistie zal gevierd worden in de stedelijke centra, terwijl de dorpen worden losgelaten.

Bedenking vanuit een Afrikaanse reflex: Moeten we niet zwaar inzetten om kerk te vormen ter plaatse met de mensen die we (nog) hebben? Niet organiseren van bovenaf, maar laten groeien vanuit de basis eventueel zonder gewijde voorganger (informele kerkvorming). Iemand merkt op dat de situatie in ontwikkelingslanden duidelijk anders is dan in het gesecculariseerde westen: in de ontwikkelingslanden verkeert de kerk in een groeimodus, bij ons in een afbouwscenario. Er is ook een verschil in gebedscultuur.

Er is bij ons de neiging om in woord- en gebedsdiensten telkens communie uit te reiken, terwijl woord- en gebedsdiensten ook zonder communie zinvol zijn. Woord- en gebedsdiensten worden op vandaag te veel opgebouwd als eucharistievieringen zonder dankgebed.

Wat met ouderen die steeds steun vonden in het geloof, maar nu omwille van de grote afstanden niet meer kunnen deelnemen aan een weekendliturgie: moeten we de kerk niet teruggeven aan de mensen?

Goed om de cijfers van de kerkpraktijk in het weekend in het oog te houden. Ten opzichte van de periode voor corona is er een daling van bijna 40%.

Als we opteren voor woord- en gebedsdiensten op zondag, doen we er goed aan ervoor te zorgen dat er een band blijft met een parochieknooppunt, anders dreigen ze aparte geloofsgemeenschappen te worden. De bisschoppenconferentie geeft er de voorkeur aan, als er woord- en gebedsdiensten op zondag komen, deze te laten plaatsvinden in grotere gemeenschappen.

Hoe kunnen we als overgang meer mensen betrekken bij de voorbereiding van de weekendliturgie?

* Varia.

Wat doen we in de plaatselijke gemeenschappen met de perspectieven die de synode omtrent synodaliteit heeft geopend?

Wat het voorgaan in funeraria en crematoria betreft, is er geen vervangende uitvaartliturgie, wel de mogelijkheid om een gebed te doen. Daartoe werden digitaal een tiental gebeden verspreid.